

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2017/2302**ze dne 12. prosince 2017****na podporu činnosti Organizace pro zákaz chemických zbraní (OPCW) s cílem napomáhat při provádění sanačních a dekontaminačních operací v bývalém skladu chemických zbraní v Libyi v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 28 odst. 1 a čl. 31 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 20. července 2016 přijala Výkonná rada Organizace pro zákaz chemických zbraní (dále jen „OPCW“) rozhodnutí EC-M-52/DEC.1 „Zničení zbývajících chemických zbraní v Libyi“ a požádala generálního ředitele OPCW, aby byl Libyi nápomocen při vypracování upraveného plánu zaměřeného na zničení chemických zbraní kategorie 2 v Libyi.
- (2) Dne 22. července 2016 přijala Rada bezpečnosti OSN rezoluci 2298, v níž uvítala a potvrdila rozhodnutí EC-M-52/DEC.1 a vyzvala generálního ředitele OPCW, aby Radě bezpečnosti pravidelně podával zprávy až do doby, dokud nebude ničení završeno a ověřeno.
- (3) Dne 27. července 2016 přijala Výkonná rada OPCW rozhodnutí EC-M-52/DEC.2 „Podrobné požadavky týkající se zničení zbývajících chemických zbraní kategorie 2 v Libyi“.
- (4) Dne 12. prosince 2003 přijala Evropská rada strategii EU proti šíření zbraní hromadného ničení (dále jen „strategie“), která zdůrazňuje klíčovou úlohu Úmluvy o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob a použití chemických zbraní a o jejich zničení (dále jen „úmluva“) a OPCW při utváření světa bez chemických zbraní.
- (5) Unie tuto strategii aktivně provádí a uplatňuje opatření uvedená v kapitole III, zejména uvolňováním finančních zdrojů na podporu konkrétních projektů řízených mnohostrannými organizacemi, jako je OPCW.
- (6) Dne 1. srpna 2016 generální ředitel OPCW vydal poznámku, v níž vyzývá k poskytnutí dobrovolných příspěvků na nový svěřenský fond na podporu Libye (S/1400/2016).
- (7) Dne 29. září 2017 požádala OPCW Evropskou unii, aby zvážila včasnou pomoc v podobě finančních prostředků na sanaci a dekontaminaci skladišť a zařízení na ničení chemických zbraní v Libyi.
- (8) Unie výrazně a soustavně podporuje OPCW při provádění mandátu. Prohlášení EU ze dne 7. dubna 2017 uvádí, že Unie bude úsilí a činnost OPCW nadále podporovat.
- (9) Technickým prováděním tohoto rozhodnutí by měla být pověřena OPCW. Projekty, které Unie podpoří, mohou být financovány pouze prostřednictvím dobrovolných příspěvků určených technickému sekretariátu OPCW. Tyto příspěvky, které má poskytnout Unie, významným způsobem napomohou OPCW při pokračujícím plnění úkolů uvedených v příslušných rozhodnutích Výkonné rady OPCW.
- (10) Dohledem nad řádným prováděním finančního příspěvku Unie by měla být pověřena Komise,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Unie poskytuje podporu OPCW při úplném zničení libyjských zásob chemických zbraní na základě kontrolních opatření stanovených v úmluvě o chemických zbraních.

2. Projektem podporovaným tímto rozhodnutím Rady se přispěje k pokrytí nákladů spojených se sanačními a dekontaminačními operacemi OPCW v bývalém skladu chemických zbraní Ruwagha v Libyi.

Podrobný popis výše uvedeného projektu je uveden v příloze.

Článek 2

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).
2. Technickým prováděním činností uvedených v čl. 1 odst. 2 je pověřena OPCW. Tento úkol plní pod vedením vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s OPCW nezbytná ujednání.

Článek 3

1. Finanční referenční částka na provádění projektu uvedeného v čl. 1 odst. 2 činí 3 035 590,80 EUR.
2. Výdaje financované částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly, kterými se řídí rozpočet Unie.
3. Na řádnou správu výdajů uvedených v odstavci 1 dohlíží Komise. Za tímto účelem uzavře s OPCW dohodu o financování. Tato dohoda o financování stanoví, že OPCW zajistí viditelnost příspěvku Unie úměrnou jeho výši.
4. Komise usiluje o uzavření finanční dohody uvedené v odstavci 3 co nejdříve po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Informuje Radu o veškerých obtížích tohoto procesu a o dni uzavření uvedené dohody o financování.

Článek 4

1. Vysoký představitel podává Radě zprávy o provádění tohoto rozhodnutí na základě pravidelných zpráv vypracovávaných OPCW. Tyto zprávy tvoří základ hodnocení prováděného Radou.
2. Komise informuje Radu o finančních aspektech provádění projektu podle čl. 1 odst. 2.

Článek 5

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.
2. Pozbývá platnosti 20 měsíců ode dne uzavření dohody o financování mezi Komisí a OPCW podle čl. 3 odst. 3, nebo šest měsíců ode dne vstupu v platnost, nebude-li v této lhůtě finanční dohoda uzavřena.

V Bruselu dne 12. prosince 2017.

Za Radu
předseda
S. MIKSER

PŘÍLOHA

1. Souvislosti

V únoru 2014 Libye završila ničení chemických zbraní kategorie 1 v zařízení Ruwagha v provincii Al Džufra. Při procesu ničení bylo 24 přepravních kontejnerů naplněno toxickým odpadem a tři kontejnery solnými roztoky. V roce 2016 Libye přečerpala chemické zbraně kategorie 2 (prekurzory), které byly skladovány ve 45 chátrajících cisternách do nových kontejnerů odpovídajících normám Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO). V souladu s rozhodnutím Výkonné rady OPCW (dokument EC-M-52/DEC.2 ze dne 27. července 2016) byly nové kontejnery ISO přepraveny do přístavu v Misurátě k odeslání do Německa za účelem jejich zničení ve specializovaném zařízení. Během procesu přečerpávání došlo v jedné cisterně k exotermické reakci. Vzhledem k neznámé povaze a vysoké viskozitě materiálu zbývajících v cisterně německé orgány nesouhlasily s tím, aby byla cisterna přijata za účelem zničení. Původních 45 vyprázdněných cisteren je dosud uloženo v zařízení Ruwagha. Tyto cisterny se nacházejí v různém stádiu zchátralosti a v mnohých z nich dosud ulpívají na stěnách zbytky chemických látek, nebo obsahují zbytky těchto látek, které nebylo možné zcela odčerpat. Kromě toho je ve skladu Ruwagha rovněž uloženo přibližně 350 tun tekutého odpadu z hydrolyzy HD (destilovaný sírný yperit). Předpokládá se, že mnoho kontejnerů je naplněno reakční směsí obsahující vysoce kyselé či nebezpečné chemické látky, které nebyly stabilizovány. Několik kontejnerů je zkorodovaných a uniká z nich obsah a vyžaduje dodatečnou úpravu za účelem řádného zničení.

Ve zprávě z 83. zasedání (vydané dne 11. listopadu 2016) Výkonná rada OPCW požádala technický sekretariát OPCW o odběr vzorků, jakmile to bezpečnostní situace v Libyi umožní, avšak vzhledem k bezpečnostní situaci to dosud možné nebylo. Odebírání vzorků v dané oblasti by mohlo být přizpůsobeno bezpečnostní situaci prostřednictvím živého videopřenosu.

V rozhodnutí č. EC-M-53/DEC.1 ze dne 26. srpna 2016, konkrétně v bodu 2, v němž se vítají dobrovolné finanční příspěvky a závazky různých států, které jsou stranami úmluvy, na podporu likvidačních operací, Výkonná rada OPCW konstatovala, že Evropská unie – s výhradou souhlasu v rámci Unie – oznámila technickému sekretariátu úmysl poskytnout finanční prostředky na zničení zbývajících dekantovaných nádrží a na environmentální dekontaminace v zařízení Ruwagha. Díky pozornosti, kterou Unie věnuje této aktuální otázce, se bude Libye moci plně zprostit svých bývalých programů chemických zbraní ekologicky vhodným způsobem, a vyzdvihne se tak přínos tomuto regionu ze strany Unie s krátkodobými i dlouhodobými účinky.

2. Celkové cíle

Celkovým cílem této akce je přispět k odstranění a úplnému zničení zásob chemických zbraní v Libyi.

Specifickými cíli jsou:

- završit ekologicky šetrným způsobem a v plné míře sanační a dekontaminační operace v bývalém skladu chemických zbraní Ruwagha (v provincii Al Džufra) na základě kontrolních opatření stanovených v úmluvě o chemických zbraních;
- zvýšit kapacitu libyjského vnitrostátního orgánu, jak je určen podle čl. VII odst. 4 úmluvy, a schopnosti aktérů zapojených do ničení, dekontaminace a likvidace chemických materiálů v Libyi;
- proškolit osoby zapojené do těchto činností, pokud jde o shromažďování, záznamy a přepravu půdních vzorků v nádržovém bloku Ruwagha a jeho okolí v souladu s normami OPCW, a to prostřednictvím živého videopřenosu a zapečetěných kamer OPCW, za účelem zajištění souladu se zprávou z 83. zasedání Výkonné rady.

3. Popis činností

Technický sekretariát OPCW poskytne pomoc libyjskému vnitrostátnímu orgánu, který ponese konečnou odpovědnost za úplné dokončení sanačních operací.

Technický sekretariát OPCW uzavře s Úřadem OSN pro servisní zabezpečení projektů (UNOPS) dohodu o příspěvcích s cílem najmout libyjskou odbornou společnost, která bude projekt provádět, a poskytovat jí platby. OPCW v partnerství s libyjským vnitrostátním orgánem bude dohlížet nad prováděnými činnostmi a ověřovat je.

Činnost 1: Koordinační setkání mezi technickým sekretariátem OPCW, libyjským vnitrostátním orgánem, konzultanty a odborníky a technické návštěvy

Jsou plánovány tyto činnosti:

- uskuteční se technická konzultační setkání mezi technickým sekretariátem OPCW, libyjskými zástupci a technickým poradcem projektu při libyjském vnitrostátním orgánu. Vzhledem k bezpečnostním omezením se budou setkání konat v Tunisku;
- zástupci úřadu UNOPS a Libye navštíví výrobní podniky a společnosti zajišťující přepravu, prodej a služby.

Časový plán: po celou dobu trvání projektu.

Činnost 2: Zadávání služeb

Jsou plánovány tyto činnosti:

- bude najat technický konzultant, který bude působit při libyjském vnitrostátním orgánu;
- bude uzavřena smlouva se strojírenskou společností, která navrhne evaporační kalojem;
- bude najat místní personál, který bude provádět sanační činnosti;
- bude poskytnuto podpůrné komunikační zařízení k zajištění živého videopřenosu pro účely odběru vzorků.

Časový plán: v období od prvního do šestého měsíce projektu (včetně).

Činnost 3: Odborná příprava pro libyjský vnitrostátní orgán zaměřená na technické otázky a odběr vzorků

Jsou plánovány tyto činnosti:

- školicí týmy složené z inspektorů OPCW poskytnou libyjským zástupcům odbornou přípravu zaměřenou na sběr vzorků, umístování plomb a chronologickou dokumentaci;
- libyjským zástupcům bude v Tunisku poskytnuta odborná příprava zaměřená na pořizování fotografických záznamů a živých videopřenosů. Školení na místě nemůže být provedeno, neboť Odbor OSN pro bezpečnost a zabezpečení neposkytuje podporu a náklady na pojištění najatých pracovníků v rizikových oblastech jsou velmi vysoké.
- proškolení libyjských zástupců budou provádět odběry vzorků.

Časový plán: v období od prvního do třetího měsíce projektu (včetně).

Činnost 4: Pronájem a pořízení vybavení a materiálů, včetně nákladů na náhradu, údržbu a opravu

Bude pronajato a pořízeno podpůrné vybavení pro účely výstavby evaporačních kalojemů. Bude vyvinuto veškeré úsilí, aby mohlo být pronajato, spíše než vlastněno, co nejvíce vybavení; některé vybavení však bude následně považováno za kontaminované a nevratné. V takovém případě zůstane po završení projektu ve vlastnictví libyjského vnitrostátního orgánu, který si jej i ponechá. Součástí spotřebního materiálu projektu budou chemické látky k neutralizačnímu procesu, jakož i potrubí a trubky. Veškeré vybavení nezbytné k rozsáhlým stavebním pracím, jako jsou například jeřáby, buldozery, zdvižné vozíky apod., bude pronajato.

Vybavení a materiál bude od libyjských společností pronajímat a pořizovat úřad UNOPS. Některé položky však mohou být v závislosti na naléhavosti a nákladech pořízeny OPCW.

Časový plán: po celou dobu trvání projektu, v závislosti na potřebě vybavení a služeb.

Činnost 5: Pořízení ochranných prostředků a detekčních systémů, jakož i zdravotnických potřeb a poskytnutí podpory

V blízkosti nebezpečných chemických látek je nutné používat osobní ochranné prostředky. Očekává se, že veškeré osobní ochranné prostředky budou kontaminovány a musí být zničeny v dotčené zemi. Nepoužité prostředky se stanou majetkem libyjského vnitrostátního orgánu podle úmluvy o chemických zbraních.

Požizování vybavení a materiálů bude vymezeno mezi OPCW a UNOPS.

Časový plán: po celou dobu trvání projektu.

Činnost 6: Provádění projektu

Technický sekretariát OPCW bude zajišťovat dohled nad řízením programu; bude zahrnuto stanovení milníků, interní přezkumy, dohled nad smluvními ujednáními a finanční řízení. Úřad UNOPS neuvolní finanční prostředky určené libyjským podnikům, dokud libyjský vnitrostátní orgán nevystaví osobě odpovědné za řízení programu OPCW písemné potvrzení, že práce byly uspokojivě završeny. Předpokládané činnosti zahrnují:

- zadání externě poskytovaných služeb nebo uzavření zvláštní dohody o poskytování služeb pro účely technické pomoci při provádění projektu;
- platby poplatků za řízení, pokud jde o služby zadávání zakázek či smluvní služby, které provádí Úřad OSN pro servisní zabezpečení projektů.

Časový plán: po celou dobu trvání projektu.

4. Orientační akční plán

Činnosti, které mají být prováděny v rámci této akce, budou spočívat v přípravné fázi, po níž budou následovat tři operační fáze.

Přípravná fáze:

Bude najata odborná společnost, která libyjskému vnitrostátnímu orgánu poskytne odbornou přípravu zaměřenou na odběr vzorků a v průběhu celého projektu bude zajišťovat technické poradenství a podporu. OPCW a UNOPS uzavřou dohodu o příspěvcích, aby bylo možné najmout místní společnosti za účelem návrhu evaporačního kalojemu, poskytování naléhavé lékařské podpory, pořízení a pronájmu požadovaného zboží a provedení sanačních prací.

Fáze 1:

Odběr půdních vzorků v okolí prosakujících kontejnerů bude probíhat pod videodohledem v reálném čase. Jeho součástí bude živý přenos do operačního střediska, aby inspektoři OPCW mohli monitorovat sběr a balení vzorků. U kontejnerů, které byly před odesláním chemických látek vyprázdněny, bude provedena chemická očista a oplachy vodou a poté budou prázdné odeslány k likvidaci roztavením. Dokud nebude vybudován evaporační kalojem, bude tato oplachová voda shromažďována v nádržích, které jsou již na místě.

Fáze 2:

Evaporační kalojemy budou navrženy a vybudovány tak, aby pojaly materiál shromážděný během fáze 1 a již neutralizovaný obsah cisterny 24 za účelem přírodního odpařování vody a uložení solí, které nejsou nebezpečné, do země. Nádrže používané k neutralizaci obsahu 24 kontaminovaných cisteren budou přepraveny k likvidaci roztavením.

Fáze 3:

Přibližně 350 tun tekutého odpadu z hydrolyzy HD (destilovaný sirný yperit), které jsou v současné době uloženy v zařízení Ruwagha, bude podle potřeby analyzováno a upraveno a poté načerpáno do kalojemů za účelem neutralizace, stabilizace, odpaření a uložení do země.

5. Očekávané výsledky

Očekává se, že tato akce přinese následující výsledky:

- libyjský program chemických zbraní bude zcela zlikvidován;
- budou provedeny kompletní sanační a dekontaminační operace v bývalém skladu chemických zbraní Ruwagha (Libye), mimo jiné prostřednictvím úplného zničení 45 vyprázdněných cisteren, zahrnujícího jejich odeslání k likvidaci roztavením, jakož i stabilizace a zničení 350 tun tekutého odpadu z hydrolyzy HD;

- libyjskému vnitrostátnímu orgánu podle úmluvy o chemických zbraních bude poskytnuta odborná příprava zaměřená na technické otázky a odběr vzorků;
- pod vedením OPCW bude završen odběr půdních vzorků z okolí prosakujících kontejnerů a tyto vzorky budou odeslány.

6. Odhadovaná doba trvání

Odhadovaná doba trvání projektu je 20 měsíců.

7. Zviditelnění Unie

Zviditelnění finančního příspěvku EU na akcích a zasedáních: finanční podpora poskytovaná Evropskou unií bude uváděna ve zprávách týkajících se činností v Libyi vydávaných generálním ředitelem OPCW a Výkonnou radou OPCW. Na veškerých dokumentech souvisejících s projektem bude zobrazena vlajka EU.

Zviditelnění finančního příspěvku EU na vybavení: OPCW požádá libyjský vnitrostátní orgán, aby na veškerém vybavení pořízeném pomocí finančních prostředků EU, s výjimkou spotřebního materiálu, tuto skutečnost řádně uvedl, včetně zobrazení loga EU. OPCW vyzve rovněž úřad UNOPS, aby uplatňoval tato ustanovení týkající se zviditelnění finanční podpory Evropské unie. V případě, že by se tímto zviditelněním ohrozily výsady a imunity OPCW nebo bezpečnost personálu této organizace či konečných příjemců, budou přijata patřičná alternativní opatření.

8. Řídící výbor

Řídící výbor tohoto projektu se bude skládat ze zástupců ESVČ a OPCW. Řídící výbor podrobuje provádění tohoto rozhodnutí pravidelnému přezkumu, nejméně však jednou za šest měsíců, a to i za použití prostředků elektronické komunikace.

9. Podávání zpráv

OPCW vypracuje každých šest měsíců popisnou zprávu o pokroku, v níž bude vyhodnocovat pokrok v dosahování výsledků projektu. OPCW předloží konečnou popisnou a finanční zprávu do šesti měsíců od skončení prováděcího období.
